

Hogyan szerződjön a szerző és mit tehet, ha szerzői jogait megsértik?

dr. Kabai Eszter

Budapest, 2019. szeptember 25.

Engedélyezés - Szerződés – Kiadói szerződés

kizárólagos jog ➡ a jogosult engedélye kell a felhasználáshoz
engedély nélküli felhasználás ➡ jogsértés

engedély = szerződéskötés = felhasználási szerződés/kiadói szerződés

- típuskényszer
- kógens szabályok
- értelmezési keret: „in dubio pro auctoris” + polgári jogi értelmezési elvek
- jogátruházás tilalma

Forma és tartalom

ÍRÁSBELISÉG

- kevés kivétel
- az írásba foglalás elmulasztása - érvénytelenség

TARTALOM

- KIK? (szerző és felhasználó)
- MIRE? (mú)
- MIT? (engedély)
- MENNYIÉRT? (jogdíj)

Engedély

VAGYONI JOGOK (KIZÁRÓLAGOS JOGOK)

MILYEN KIZÁRÓLAGOS JOGRA VONATKOZHAT AZ ENGEDÉLY?

- kiadás
- többszörözés
- online nyilvánossághoz közvetítés / lehívásra hozzáférhetővé tétel

- átdolgozás

Jogdíj - royalty

„... a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le.”

- egyösszegű / átalány
- bevételkövető / forgalomkövető / %-os ■ „royalty”
- megírás ellenértéke / felhasználási engedély ellenértéke (adózás)

SZERZŐDÉSES KIKÖTÉSEK

- elszámolási kötelezettség / ellenőrzés, audit – bevétel/forgalomarányos díjnál

JOGI ELŐÍRÁSOK

- bestseller klauzula
- új szabályok

Kötelező előírások

- életműszerződés tilalma
- jövőben megalkotandó műre vonatkozó szabályok
- a kizárólagos szerződés felmondására vonatkozó szabályok
- ismeretlen felhasználási módra vonatkozó szerződés tilalma

Személyhez fűződő jogokkal kapcsolatos szabályok:

- lemondás tilalma
- névfeltüntetés – kit tüntetnek fel szerzőként (jogosultként) a © jelzés mellett?
- első nyilvánosságra hozatal / visszavonás // integritásvédelem

Nem kötelező elemek

SZERZŐDÉSI SZABADSÁG

- a kötelező jogi előírások keretei között
- mi a jogkövetkezménye egy megállapodás-rész megszegésének?

PÉLDÁK:

- szerkesztés / változtatás kérdése (v.ö. szükséges változtatások és személyhez fűződő jogok)
- megjelenés / borító / desing / vizuális kiegészítések
- a szerző személyiségi jogait érintő kikötések, egyéb megbízási jellegű kötelezettségek – promócióban kötelezettségek, közönségtalálkozó, képfelvételek, hangfelvételek, politikai, egyéb érzékeny környezet megjelenése

Jogviták

JOGSÉRTÉSEK:

- nincs engedély + van felhasználás
- van valamilyen megállapodás, de hibás (pl. nem állapodtak meg a díjról) + van felhasználás
- van megállapodás + van felhasználás, de azt nem fedile a megállapodás

SZERZŐDÉSES VITÁK

- van megállapodás, de alaki hibás, és a felek teljesítettek - a teljesítésig, utána: JOGSÉRTÉS
- van engedély, jó a szerződés, a felhasználást lefedi a szerződés, de az egyik fél nem vagy nem szerződésszerűen teljesít

polgári jogi jogérvényesítés – polgári per // JOGSÉRTÉS esetén: büntetőjogi és szabálysértési jogi felelősség

Kérdések, észrevételek:

ekabai@artisjus.com